

Folkhälsomyndigheten

Nationell plan för vaccination mot covid-19

Rekommendation för prioritering av vaccination mot covid-19, med syfte att ge tidigt skydd till personer som har störst risk att bli allvarligt sjuka eller avlida i covid-19.

Folkhälsomyndighetens delredovisning av regeringsuppdrag
S2020/04550/FS (delvis)

2020-12-04

Denna titel kan laddas ner från: www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/. En del av våra titlar går även att beställa som ett tryckt exemplar från Folkhälsomyndighetens publikationsservice, publikationsservice@folkhalsomyndigheten.se.

Citera gärna Folkhälsomyndighetens texter, men glöm inte att uppge källan. Bilder, fotografier och illustrationer är skyddade av upphovsrätten. Det innebär att du måste ha upphovsmannens tillstånd att använda dem.

© Folkhälsomyndigheten, 2020.

Artikelnummer: 20211

Om publikationen

Regeringen gav i slutet av maj 2020 Folkhälsomyndigheten i uppdrag, S2020/04550/FS (delvis), att ta fram en nationell operativ plan för framtida vaccination mot sjukdomen covid-19, orsakad av det nya coronaviruset SARS-CoV-2.

Uppdraget innefattar bland annat en rekommendation för en prioritetsordning för vaccinationen, som i sig är beroende av tillgången till godkänt vaccin.

Denna rekommendation är en delredovisning i regeringsuppdraget, daterad 2020-12-04.

Folkhälsomyndigheten

Johan Carlson

Generaldirektör

Innehåll

Om publikationen	3
Sammanfattning	5
Identifiering av riskgrupper som löper störst risk att bli allvarligt sjuka eller avlida i covid-19	
Risker för att bli allvarligt sjuk eller avlida i covid-19 ökar vid högre ålder	6
Personer som bor på särskilda boenden för äldre eller får hemtjänst i ordinärt boende har störst risk att bli allvarligt sjuka eller avlida i covid-19	6
Personal inom äldreomsorgen, hälso- och sjukvården med risk att smitta personer med störst risk för att bli allvarligt sjuka eller avlida i covid-19	6
Hushållskontakter med risk att smitta personer med störst risk att bli allvarligt sjuka eller avlida i covid-19	7
Prioritering bland de grupper som rekommenderas vaccination först	8
Referenser	9

Sammanfattning

Den här rekommendationen beskriver vilka grupper som ska erbjudas vaccination först (prioriteras). Rekommendationen är ett stöd till regionernas egna beslut om vaccination mot covid-19 och ett underlag för att kunna ta beslut utefter olika förutsättningar.

Rekommendationen uppdateras och anpassas i enlighet med aktuella underlag om sjukdomsbörda, epidemiologiskt läge och tillgången till, och möjlig användning av, godkända vaccin eller godkända vacciner. Utifrån tillgången till godkända vacciner kommer rekommendationen att uppdateras och vidareutvecklas med rekommendationer för prioritering av övriga grupper i samhället.

Det primära syftet med vaccinationen i det första skedet är att tidigt skydda de grupper som har störst risk att bli allvarligt sjuka eller avlida i covid-19, vilket bedöms vara personer som bor på särskilda boenden för äldre eller har hemtjänst.

Ett indirekt skydd för personer som bor på särskilda boenden för äldre kan också uppnås genom att tidigt vaccinera personal inom äldreomsorg, hälso- och sjukvård och övrig omsorgspersonal som arbetar nära personer i dessa riskgrupper. Även tidig vaccination av nära hushållskontakter, dvs. vuxna som lever tillsammans med någon som tillhör denna riskgrupp, kan ge ett indirekt skydd.

Folkhälsomyndigheten rekommenderar att följande grupper vaccineras först:

- Personer som bor på särskilda boenden för äldre eller har hemtjänst.
- Personal inom äldreomsorg, hälso- och sjukvård och övrig omsorgspersonal som arbetar nära personer enligt ovan.
- Nära hushållskontakter till personer som har hemtjänst.

Identifiering av riskgrupper som löper störst risk att bli allvarligt sjuka eller avlida i covid-19

Risken för att bli allvarligt sjuk eller avlida i covid-19 ökar vid högre ålder

Den tydligaste riskfaktorn är hög ålder. Det visar den största studien hittills över riskfaktorer för död i covid-19. Studien är från Storbritannien där man kopplat öppenvårdsdata för drygt 17 miljoner personer, som är 18 år och äldre, till associerade riskfaktorer för dödsfall på sjukhus (N=10 000) i covid-19. I denna studie visas att risken för att bli allvarligt sjuk och avlida i covid-19 successivt ökar med stigande ålder. Riskfaktorer för att avlida av covid-19 kan jämföras med riskfaktorer för att utveckla allvarlig sjukdom av covid-19. Tidigare studier har kommit fram till liknande resultat (1, 2).

Från pandemins start till och med vecka 47 var medelåldern i Sverige bland dödsfallen 83 år (medianålder 84 år). Totalt har 90 procent av dödsfallen inträffat bland personer som varit 70 år eller äldre (3).

Personer som bor på särskilda boenden för äldre eller får hemtjänst i ordinärt boende har störst risk att bli allvarligt sjuka eller avlida i covid-19

Personer med kroniska sjukdomar, t.ex. hjärt- och kärlsjukdom, lungsjukdom, lever- eller njursvikt, diabetes eller andra tillstånd som leder till en nedsatt lungfunktion eller ett nedsatt immunförsvar, har en ökad risk att bli allvarligt sjuka eller avlida i covid-19 (4). Personer som bor på särskilda boenden för äldre har i stor utsträckning bakomliggande sjukdomar och är ofta äldre än 70 år.

Av de som avlidit i bekräftad covid-19 i Sverige sedan pandemins början, bodde 45 procent av dessa personer på särskilda boenden för äldre. Av alla bekräftade covid-19-fall på särskilda boenden för äldre har 34 procent avlidit (3).

Personal inom äldreomsorgen, hälso- och sjukvården med risk att smitta personer med störst risk för att bli allvarligt sjuka eller avlida i covid-19

Genom att tidigt vaccinera personal inom äldreomsorg, hälso- och sjukvård och övrig omsorgspersonal, som arbetar nära personer med störst risk att bli allvarligt sjuka eller avlida i covid-19, kan också de som vårdas skyddas mot att bli smittade av personalen.

Hushållskontakter med risk att smitta personer med störst risk att bli allvarligt sjuka eller avlida i covid-19

Genom att tidigt vaccinera hushållskontakter, skapas ett indirekt skydd till de riskgrupper som beskrivs i den här rekommendationen. Med hushållskontakter i detta fall menas personer över 18 år som delar hushåll med en person som har ökad risk för att bli allvarligt sjuk eller avlida i covid-19.

Prioritering bland de grupper som rekommenderas vaccination först

Vid begränsade volymer av vacciner rekommenderar Folkhälsomyndigheten att grupper prioriteras enligt tabell 1 för vaccination mot covid-19, innan en vaccination av övriga grupper är aktuell.

För att snabbt minska risken för covid-19 hos personer som bor på särskilda boenden för äldre, kan boende och personal vaccineras vid samma tillfällen, förutsatt att det finns tillräckligt med vacciner.

Det kan även finnas andra vårdformer som inkluderar vård av äldre med behov av daglig omsorg och med stor risk för att få allvarlig sjukdom eller avlida i covid-19, som kan inkluderas i prioriteringen enligt tabell 1.

Rekommendationen är ett stöd till regionernas egna beslut om vaccination mot covid-19 och ett underlag för att kunna ta beslut utefter olika förutsättningar.

Tabell 1. Rekommendation för prioritetsordning för vaccination mot covid-19 vid begränsade volymer av vaccin

Prioritet	Grupp	Syfte med prioritering
1	Personer som bor på särskilda boenden för äldre* eller har hemtjänst i ordinärt boende.	Ge tidigt skydd till personer som har störst risk att bli allvarligt sjuka eller avlida i covid-19.
2	Personal inom äldreomsorg som arbetar nära boende och omsorgstagare enligt prioritet 1.	Ge indirekt och förstärkt skydd till personer enligt prioritet 1.
3	Hushållskontakter**, dvs. vuxna som lever tillsammans med någon som tillhör riskgrupp enligt prioritet 1	Ge indirekt och förstärkt skydd till personer enligt prioritet 1.

* Personer som bor på särskilda boenden är ofta 70 år eller äldre.

** Personer som delar hushåll med annan person med ökad risk för allvarlig covid-19 enligt prioritet 1.

Referenser

1. ECDC (European Centre for Disease Prevention and Control). Surveillance of COVID-19 in long-term care facilities in the EU/EEA. [Internet]. Stockholm: ECDC; 2020. Hämtad från <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/covid-19-long-term-care-facilities-surveillance-guidance.pdf>
2. Zhou F, Yu T, Du R, Fan G, Liu Y, Liu Z, et al. Clinical course and risk factors for mortality of adult inpatients with COVID-19 in Wuhan, China: a retrospective cohort study. *Lancet*. 2020;395(10229):1054-62. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(20\)30566-3](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(20)30566-3)
3. Folkhälsomyndigheten 2020, Veckorapport om covid-19, vecka 47. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/globalassets/statistik-uppfoljning/smittsamma-sjukdomar/veckorapporter-covid-19/2020/covid-19-veckorapport-vecka-47-final.pdf>
4. Williamson EJ, Walker AJ, Bhaskaran K, Bacon S, Bates C, Morton CE, et al. Factors associated with COVID-19 death using OpenSAFELY. *Nature*. 2020. <https://doi.org/10.1038/s41586-020-2521-4>.

Regeringen gav i slutet av maj 2020 Folkhälsomyndigheten i uppdrag, S2020/04550/FS (delvis), att ta fram en nationell operativ plan för framtida vaccination mot sjukdomen covid-19, orsakad av det nya coronaviruset SARS-CoV-2. Uppdraget innefattar bland annat att ta fram en rekommendation för en prioritetsordning för vaccinationen. Denna rekommendation är en delredovisning i regeringsuppdraget, daterad 2020-12-04.

Folkhälsomyndigheten är en nationell kunskapsmyndighet som arbetar för en bättre folkhälsa. Det gör myndigheten genom att utveckla och stödja samhällets arbete med att främja hälsa, förebygga ohälsa och skydda mot hälsohot. Vår vision är en folkhälsa som stärker samhällets utveckling.

Folkhälsomyndigheten

Solna Nobels väg 18, 171 82 Solna. **Östersund** Campusvägen 20. Box 505, 831 26 Östersund.

www.folkhalsomyndigheten.se